

Holoreaalsuse ja psii-võimete ajastu ehk tuhat aastat pärast Eesti Vabariigi taasiseseisvumist

"Gort Ashryn I osa. Enne viimast sõda"

Leo Kunnas

Eesti Päevaleht, 2008

"Vabandage minu asjatundmatust, härra kommodoor, aga mis on merehaigus? See ei ole mu esimene rännak, aga ma ei ole varem midagi sellist kogenud."

"See on väga vana ütlus, pärit aegadest, mil laevad veel meredel seilasid."

On 30. sajand. 21. sajandit kutsutakse nüüd juba keskajaks, mil inimkond oli killustunud riikidesse ning seetõttu tekkisid pidevad konfliktid. Internet on asendunud GALNET'iga, KAPO aga GALPO'ga. Peale Suurinvasiooni, mis toob endaga kaasa 7 miljardit hukkunut, kloonitakse rahvaarvu suurendamiseks kõik 18. kuni 23. sajandi inimesed ning inimasustus levib Maalt ka teistele planeetidele. Inimkonna ühendajaks saab Hiina Keisririik ning luuakse Maa Föderatsioon, et astuda ühtselt vastu teistele kosmosetsivilisatsioonidele. Tehnoloogia areng on kiire: liigutakse valguse kiirusel ja reisitakse läbi portaalide. Inimkond saab kiiresti universumi valitsejaks.

"Gort Ashryni" triloogia esimene osa vaatab tagasi ajale enne 2991. aastat ehk enne viimast sõda. Laeval ARGOS valmistatakse sõja alustamiseks planeetidega Gort Ashryn ja Calad Fael, mis ei kuulu juba 300 aastat Maa Föderatsiooni koosseisu. Inimesed pole aga juba neljandast maailmasõjast alates üksteise vastu sõdinud, kuid nüüd on antud käsk need planeedid tagasi Maa Föderatsiooni koosseisu võidelda. Teose peategelane kapten Anton Irv VIII, Eesti Vabadussõja kangelase kaheksas kloon, on üks paljude föderaalarmeese kuuluvate seast, kes tunneb, et inimeste vastu sõdimine ei ole õige tegu, kuid on siiski valmis käsku täitma jäädes ustavaks föderaalarmeele antud vande.

Teose esimeses pooles meenutab bioloogiliselt kolmekümnendates kapten oma pikka eluteed. Ta jutustab kommodoor Alexander Fleming IXdale oma eluloo ning vaimsete võimete arendamise. Anton Irv sündis 2935. aastal peale seda, kui tema emale oli lapse kandmise, sünnitamise ja pooleteiseaastaseks kasvatamise eest makstud kolmkümmend tuhat soli. Ema kaotas aga kasvatamise õiguse ja sai rahatrahvi, püüdes Antonit endale jätta. Poiss kasvas kuni kaheteistkümneseks saamiseni brigaadikindrali karmi käe all. Edaspidi kulgeb tema elutee aga juba föderaalarmees, mille teenimiseks ta klooniti. Kapten Anton Irv elas lahingukoolis, käies läbi armastuse ja parima sõbra surma, milles ta end õigustatult süüdistab. Peale lahingukooli satub ta aga mitmeks aastaks sõjavangi, kus ta näeb pealt järjest oma kaaslaste suremist ning on sunnitud ka ise tapma. Kõik need seigad aga aitavad tal tugevdada sidet oma lahinguarvutiga ehk sümbiootilise tehismõistusega ning arendada oma võimeid. Peale pikka jutuajamist kommodooriga saab Anton teada, et tema kallim Anna on surnud

ning tal on tütar Maria, kolm lapselast ja seitse lapselapselast. Paari tunni pärast algab aga sõda.

Teose teine pool keskendub aga Antoni suhtele Annaga. Eluaegse föderaalarmee sõdurina ei ole tal lubatud suhelda tsiviilisikutega ega abielluda, kuid nagu nii mõnigi sõdur enne teda, ta armub. 15-aastaselt kohtab Anton Irv Kolme Kuu planeedil Annat, kellest on ta esimesest silmapilgust sisse võetud. Öösiti murrab ta välja föderaalarmee alalt, et kohtuda oma armastatuga hoolimata ohust vahele jääda. 71 aastat hiljem jätab ta Annaga hüvasti interaktiivse holorealse sõnumi kaudu. Antonil on samal õhtul võimalus läbi elada oma lapse sünd. Peale Annaga hüvasti jätmist saab ta kohtuda Mariaga kolmel korral, kui tütar on nelja-aastane, kolmeteistaastane ja seitsmeteistaastane, kuid hoolimata sellest, et kohtumised toimuvad Antoni jaoks holoreaalsuses, kohtub Maria temaga päriselt.

Teose kõitvaks küljeks on põhjalikult läbi mõeldud ning viimistletud maailma ajalugu ning föderaalarmee üleseitus, mille koosseis ja relvastus on tänu autori sõjaväelisele kogemusele üksikasjalikult kirjeldatud. Autor on välja mõelnud iga väiksema detaili Maa Föderatsiooni ajaloos, et lugejal oleks lihtsam ennast mõelda aastasse 2991. Aeg-ajalt kohtub teoses pikki seletusi erinevate relvade või masinate kohta, mis tõttu on selle esimene pool on neile eriti paeluv, kes huvitub sõjandusest.

Sõnastuse poolest on romaan lugemiseks igale lugejale, kuigi aegajalt satub sisse ka detailsemaid kirjeldusi mõne tehnoloogilise vidina või tegevuse kohta. Teose lugemisel on raamatu lõpus abiks romaanis esinevate olulisemate mõistete seletused, kuna autor on mõelnud tuleviku kirjeldamiseks välja mitmeid uusi sõnu või kohandanud tänapäevaseid sõnu vastavalt ajastule. Lisaks sellele on raamatu lõpus veel esitatud ajalooline fiktsioon mõned keskaja lõpu ja uusaja tähtsamad ajaloolised sündmused ning ka Vabadussõjas vapralt võidelnud Anton Irve elulugu, et iga lugeja saaks võrrelda teose peategelast ning tema prototüüpi. Romaani illustreerivad ka üksikud illustratsioonid ning esi- ja tagakaane sees paiknev Maa Föderatsiooni ja tema liitlaste kaart aastal 2991.

1886. aastal sünninud Anton Irv kirjutab mõni aeg enne surma oma päevikusse: "Aga sõjas leidsin, et olen nagu sõja jaoks sündinud: suudan enda üle valitseda ning oma külmaverelisuse ja nagu sissesündinud osusega lahingut juhtida lõõn ma läbi, ja kui elu ja tervist on, suudan veel paljugi ära teha." Reservkolonelleitnant Leo Kunnas on teoses kujutanud karakterit, kes on tulevase sõja vastu, kuid annab lubaduse sõdida nii hästi kui võimalik. Anton Irv VIII ütles lahingukoolis õpitu kohta: "Pol-nud mi-da-gi vih-ka-misväär-se-mat kui sõda ning vas-ti-ku-mat kui tap-mi-ne, kuid kee-gi pidi se-da te-ge-ma." Anton Irv saab aru, et tal on võimalus tulevas sõjas maailma muuta, kuid tervet maailma on vallutanud populism, mis võib kunagi osutada saatuslikuks tervele inimühiskonnale. Esimene raamat lõpeb sõja algusega, jättes õhku küsimuse, kui tähtsaks osutub Anton Irve tegelaskuju universumi ajaloos. Selle kõigega kritiseerib autor ka tänapäevast populistlikku ühiskonda, kus tehakse rohkesti suurfirmadele kasulikke otsuseid ning paljud konfliktid saavad alguse materialistlikust maailmavaatest ja tahtest olla teistest üle. Gort Ashryni ründamist Maa Föderatsiooni poolt võib võrrelda tänapäeval Ukraina ja Venemaa konfliktiga, kus Putin näitab oma ülemvõimu väiksema, varem vene võimu all

olnud riigi üle.

"Gort Ashryn" kutsus mind lugema, kuna olen näinud palju ulmefilme ja -sarju, kuid polnud veel lugenud sellest žanrist ühtegi raamatut. Niisiis mõtlesingi alustada selle žanriga tutvumist Eesti autorist. Ootasin teose alapealkirjast lähtuvana sõjaks valmistumist, kuid sellele lisaks oli teoses veel ajalugu, Anton Irv VII varasemaid lahinguid ja muidugi ka armastust.

Triloogia esimene osa on siiski vaid sissejuhatuseks veelgi põhjalikumale ja keerulisemale ulmeloole. Teosest leiab nii intrigeeriva armastusloo, kuid ka tuleviku sõjatehnika kirjeldusi – igale lugejale midagi. Võin kinnitada, et peale lugemist tekib soov lugeda ka läbi kogu triloogia, et teada saada algava sõja tagajärjed ning mil moel läheb ajalukku kapten Anton Irv VIII. Tema prototüüp aga suri Vabadussõjas - triloogia järgmistes osades saame tõenäoliselt teada, mis saab tema kloonist. Äkki ootab tedagi sama saatus?

Nimi: Karoliina Koppel

Kool: Tallinna Reaalkool

Klass: 12a

Juhendaja: Piret Järvela

Ulakass 2014